portugal

stadsgids

Guimarães

culturele
hoofdstad
van europa 2012

werelderfgoed

TURISMO DE PORTUGAL

www. guimaraesturismo.com

Guimar es, stad van middeleeuwse oorsprong, stamt uit de verre tiende eeuw. In die tijd liet gravin Mumadona Dias, weduwe van Hermenegildo Mendes, een klooster bouwen dat een aantrekkingspool werd en de basis voor een bevolkingsnederzetting. Ter verdediging van die nederzetting liet Mumadona tegelijk op de heuvel vlakbij een kasteel bouwen. Daarmee was een tweede vestiging gecre erd. Om die twee woonkernen te verbinden kwam er de Rua de Santa Maria (H. Mariastraat).
Later werd het klooster collegiaal en een erg belangrijk centrum dankzij de voorrechten en de giften die koningen en edelen schonken. Het werd een beroemd bedevaartsoord waar gelovigen van heinde en ver met gebeden en beloften naartoe kwamen.
De stad breidde zich uit en organiseerde zich binnen de stadsmuren die haar verdedigden. Ondertussen vestigden bedelordes zich in Guimar es en zetten hun stempel op de aanblik van de stad.

Later gaan de twee woonkernen tot een eenheid versmelten en na de vijftiende eeuw verandert er nog weinig aan de stad binnen de stadsmuren. Er worden nog enkele kerken, kloosters en paleizen gebouwd, het Miseric rdiaplein (nu het Jo o Francoplein) wordt eind zeventiende, begin achttiende eeuw aangelegd, maar er komt geen wezenlijke verandering meer in de aanleg van de stad.
Vanaf het einde van de negentiende eeuw, met de nieuwe stedebouwkundige opvattingen over hygi ne en symmetrie, ondergaat de stad die in 1853 stadsrechten krijgt van koningin D. Maria II, de grootste veranderingen.
De afbraak van de stadsmuren wordt toegestaan en aangemoedigd, het Carmoplein (nu Martins de Sarmentoplein) en het Juncalplein worden aangelegd, straten en grote lanen worden aangelegd en ook het park op Colina da Funda o en de Alameda wordt geopend.
Bijna alles gebeurde op een geordende wijze waardoor het schitterende historische centrum gevrijwaard bleef.

Portugal

Stadsgids

Vanaf het einde van de negentiende eeuw met de nieuwe stedebouwkundige opvattingen over hygiene en symmetrie ondergaat de stad die in 1853 stadsrechten krijgt van koningin D. Maria II, de grootste veranderingen.

2012

werelderfgoed

De afbraak van de stadsmuren wordt toegestaan en aangemoedigd, het Carmoplein (nu Martins de Sarmentoplein) en het Juncalplein worden aangelegd, straten en grote lanen worden aangelegd en ook het park op Colina da Fundação en de Alameda wordt geopend. Alles gebeurde op geordende wijze zodat het schitterende historische centrum gevrijwaard bleef.

TURISMO DE PORTUGAL

Guimarães aqui nasceu Portugal

Kasteel van Guimarães

In de tiende eeuw laat gravin Mumadona Dias, na de dood van haar man, op haar landgoed van Vimaranes – nu Guimarães – een klooster bouwen. De voortdurende aanvallen van de Moren en de Normandiërs maken de bouw van een burcht ter verdediging van de monniken en de christelijke gemeenschap rondom het klooster noodzakelijk. Zo ontstaat het oorspronkelijke kasteel van Guimarães.
In de twaalfde eeuw, met de oprichting van het graafschap Portucalense, komen de graven D. Henrique en D. Teresa in Guimarães wonen. Ze laten grote verbouwingswerken aan het kasteel uitvoeren om het groter en steviger te maken. Volgens de overlevering zouden de graven in het kasteel zelf zijn gaan wonen en daar zou dan D. Afonso Henriques geboren zijn.
Tussen de dertiende en de vijftiende eeuw laten meerdere koningen verbeterings - en restauratiewerken aan het kasteel uitvoeren.
Het kasteel is verbonden met heldendaden uit de periode van de vestiging van de nationaliteit zoals de slag van S. Mamede in 1128. Daarom is het kasteel bekend als het kasteel van de Fundação of van S. Mamede. Het kasteel is in de loop van zijn geschiedenis nog vaak het toneel van koninklijke conflicten geweest.
Eens het kasteel geen verdedigingsfunctie meer heeft, wordt het verlaten en geraakt het in verval tot het in de twintigste eeuw tot nationaal erfgoed wordt uitgeroepen en restauratiewerken worden uitgevoerd.

Openingsuren:
10u00 - 18u00
tel.: +351 253 412 273
fax: +351 253 517 201
email: pduques@imc-ip.pt
Op maandag gesloten
gratis toegang.

2 Kapel van S. Miguel

Bouwwerk uit het begin van de twaalfde eeuw, waarschijnlijk in opdracht van graaf D. Henrique, in romaanse stijl, met kleine afmetingen en van een grote architecturale eenvoud.
Het heeft een grote symbolische waarde door zijn historische band met de periode van de stichting van de natie en door de overlevering dat daar D.Afonso Henriques zou gedoopt zijn.
Binnenin de kapel is de vloer belegd met grafstenen toegeschreven aan adellijke krijgers die een rol in de stichting van de natie gespeeld hebben.

Openingsuren:
10u00 - 18u00
tel.: +351 253 412 273
fax: +351 253 517 201
email: pduques@imc-ip.pt
Op maandag gesloten
gratis toegang.

3

3

3 Paleis van de hertogen van Bragança

Statige heerlijkheid uit de vijftiende eeuw, in opdracht van D. Afonso – toekomstige hertog van Bragança en bastaardzoon van koning D. João I – gebouwd. Het deed dienst als verblijfplaats voor hemzelf en zijn tweede vrouw, D. Constança de Noronha. Het paleis heeft grote afmetingen. De architectuur ervan is kenmerkend voor een versterkte woning. Het dak is sterk aflopend met talloze cilindervormige schoorstenen. Hier zie je de invloed van de heerlijke architectuur uit zuidelijk Europa. Dit is een uniek voorbeeld in het Ibersiche schiereiland. In de zestiende eeuw wordt het paleis geleidelijk aan aan zijn lot overgelaten en bijgevolg vervalt het in ruïne en dit gaat door tot in de twintigste eeuw. De heropbouw van het paleis begint in 1937 en gaat door tot in 1959. In dat jaar wordt het voor het publiek toegankelijk gemaakt en omgevormd tot een museum waarvan de stukken uit de zeventiende en achttiende eeuw dateren. Opmerkelijke stukken uit de bestaande collectie zijn Het museum heeft verder nog Portugees meubilair uit de periode na de de verzameling van vier kopieën van Pastranatapijten. Ze vormen een waardevolle bijdrage tot de geschiedenis van de Portugese Ontdekkingen. De tekening ervan wordt toegeschreven aan de schilder Nuno Gonçalves (vijftiende eeuw). Ze beelden enkele taferelen uit van de verovering van Noord-Afrika, met name Arzila en Tanger. De originele tapijten waren in de vijftiende eeuw in opdracht van de Portugese koning D. Afonso V in Doornik uitgevoerd en bevinden zich op dit ogenblik in Spanje. De unieke kopieën zijn door de Portugese Staat in 1957 verworven en zijn in Spanje in de Real Fábrica de Tapices in Madrid gemaakt. Verder is er ook nog een collectie Vlaamse tapijten. Die zijn naar kartons van Pieter Paul Rubens gemaakt en ze beelden episodes uit het leven van een Romeinse consul uit. Deze tapijten zijn opmerkelijk door de weergave van de gewaden en het spel van de schaduwen.

4 Kerk van S. Dâmaso

Ontdekkingen. Opmerkelijk daarbij is een geheel van vakkasten, van Indo-Portugese, tot Hispano-Arabische in mudéjarstijl en de mooie Spaanse bargeños.
Om het meubilair op te smukken hebben we een grote verzameling porselein van de Oost-Indische Compagnie en Portugees aardewerk van de belangrijkste aardewerkfabrieken uit die tijd: Prado, Viana, Rocha Soares en Rato.
In een van de zalen zijn enkele van de wapens tentoongesteld die door de tweede burggraaf van Pindela verzameld zijn en later door de Portugese Staat verworven. Het gaat om meerdere steekwapens, vuurwapens en elementen van wapenuitrustingen uit de vijftiende en zestiende eeuw. Het gebouw is als nationaal monument beschermd.

Openingsuren:
10u00 - 18u00
tel.: +351 253 412 273
fax: +351 253 517 201
email: pduques@imc-ip.pt
Op maandag gesloten
Toegang gratis op zondagochtend

Museum Wandeling in het Klooster van Santo António dos Capuchos

Het museumcircuit in het klooster van Santo António dos Capuchos is een initiatief van de Santa Casa da Misericórdia van Guimarães dat dateert uit 2008. Dit is het resultaat van de inspanning van de Santa Casa da Misericórdia voor het behoud en het waarderen van haar artistiek en cultureel erfgoed. Het museumcircuit ligt in het midden van de "Colina Sagrada", in het gebouw dat in de XVIIº eeuw als klooster is opgetrokken en in 1842 door de Misericórdia gekocht om er haar ziekenhuis in onder te brengen. Er zijn voorwerpen uit het erfgoed van de instelling tentoongesteld. Tegelijk worden de bezoekers uitgenodigd door de gangen, patio's en zuilengalerijen van het indrukwekkende klooster te kuieren en de kloosterkerk met zijn prachtige sacristie uit de XVIIIº eeuw te bezoeken.

Openingsuren: 10u00 – 17u00
tel: 253 415 457/ fax: 253 514 745
email: percursomuseologico.scmg@gmail.com
Op maandag gesloten. Gratis toegang.

7

5

6

5 Kapel van de kruiswegstaties van Christus

De Passos of kruiswegstaties zijn volkse uitingen van religiositeit en toewijding aan de kruisweg van Christus. Ze kwamen niet alleen in tempels voor maar ook in kleine oratoria verspreid in de stad.
In Guimarães waren er oorspronkelijk zeven Passos, in 1727 door de broederschap van Nossa Senhora da Consolação e Santos Passos opgericht. In de loop der jaren en bij de uitbreiding van de stad werden ze verplaatst en uit elkaar gehaald. Dit maakte identificatie erg moeilijk daar de beelden daarbij ofwel verspreid geraakten ofwel op willekeurige wijze weer samengebracht warden. Vandaag zijn er nog maar vijf Passos: Passo do Largo do Carmo, Passo da Rua de Santa Maria, Passo do Largo João Franco, Passo da Senhora da Guia en Passo do Campo da Feira.

6 Chafariz do Carmo (fontein)

Een renaissancefontein met drie bekkens, in 1583 door meester Gonçalo Lopes gemaakt. De fontein was voor Campo do Toural bestemd en werd daar in 1873 geplaatst. In 1873 werd hij daar weggehaald. Nu bevindt hij zich op het Martins Sarmentoplein, vlak voor het huis waar de grote archeoloog overleed.

7 Santa Maria straat

Dit was één van de eerste aangelegde wegen in Guimarães. Deze weg was de verbinding tussen het klooster, gesticht door Mumadona en omringd door het lager gelegen deel van de stad, en het kasteel in het hoger gelegen stadsgedeelte. Reeds in documenten uit de twaalfde eeuw staat de weg onder deze naam vermeld hoewel het hoger gelegen gedeelte ervan de oude naam Rua da Infesta kreeg. Langs de weg vinden we verscheidene architectonische sporen van het verleden: het klooster van Santa Clara, Casa do Arco (Huis met boog), Casa dos Peixotos (Huis van de familie Peixoto) en Casa Gótico dos Valadares (Gotische huis van de familie Valadares) en zoveel andere die aan die weg een eigenheid en eigen karakter geven binnen de stad Guimarães.

8 Klooster van S. Clara (Gemeentehuis van Guimarães)

Het was één van de rijkste kloostrs van Guimarães, in de zestiende eeuw gesticht door Baltasar de Andrade, hoofdkanunnik van de collegiale kerk van Nossa Senhora da Oliveira. De kerk heeft een barokke gevel met in het midden het beeld van de heilige Clara.
Het claustrum met zijn twee verdiepingen is classicistisch. De weelderige kapel werd in de negentiende eeuw leeggehaald. Een deel van de vergulde houtsnijpanelen bevindt zich nu in het museum Alberto Sampaio. In dit gebouw is het gemeentehuis van Guimarães ondergebracht en in de kapel het gemeentearchief Alfredo Pimenta. Dit gemeentearchief bezit een rijke documentatie met onder meer het erfgoed van de collegiale kerk van Nossa Senhora da Oliveira.

Largo da Oliveira

9 Santiagoplein

Volgens de overlevering zou een beeld van de heilige Maria door de apostel S. Tiago naar Guimarães gebracht zijn. Het zou in een heidense tempel geplaatst zijn op een plein dat van dan af aan het Santiagoplein heette. Dit plein is behoorlijk oud en wordt in de loop der jaren in meerdere documenten vermeld. Ook nu nog heeft het een middeleeuws aspect. Vlakbij dit plein vestigden de Franken zich die samen met graaf D. Henrique naar Portugal gekomen waren.
Daar stond een portiekkapel, gewijd aan Santiago, uit de zeventiende eeuw. Op het einde van de negentiende eeuw is die kapel afgebroken.

10 Kerk van N. Sra. da Oliveira

Op het einde van de veertiende eeuw liet koning D. João I de kerk weer opbouwen. Dat was naar aanleiding van een belofte die hij aan de Virgem da Oliveira gedaan had voor zijn overwinning in de slag van Aljubarrota. De tempel heeft een bijhorende toren die uit 1513 dateert. Op de gelijkvloerse verdieping van de toren bevindt zich de grafkapel van de ouders van prior D. Diogo Pinheiro, de wederopbouwer van de toren. De hoofdkapel werd op het einde van de zeventiende eeuw uitgebreid met de steun van D. Pedro II, van wie de wapens in het gewelf hangen. Het hoofdretabel dateert uit de tweede helft van de achttiende eeuw en het koorgestoelte uit de zeventiende eeuw heeft een neo-klassieke rugleuning. Boven het koorgestoelte zijn er twee panelen toegeschreven aan de schilder Pedro Alexandrino en in de kapel van het heilige Sacrament is er een zilveren altaar met een eveneens zilveren altaarvoorhangsel, werk van goudsmeden uit Guimarães.

Openingsuren: 08u30 - 12u00 / 15u30 - 19u30
Vrije toegang

11 Monument van Salado

Gotisch portiek opgericht ten tijde van koning D. Afonso IV, ter herinnering aan de slag van Salado in 1340. Het kruisbeeld is in 1342 gemaakt en geschonken door Pero Esteves die uit Guimarães afkomstig was en in Lissabon woonde.

12 Antigos Paços do Concelho (Voormalig gemeentehuis)

De bouw ervan werd ten tijde van D. João I, op het einde van de veertiende eeuw, begonnen. Bij het begin van de zeventiende eeuw werd het grondig hervormd door de architect João Lopes de Amorim. Binnenin is er een beschilderd houten plafond.

Straße Egas Moniz

13

13 Museu de Alberto Sampaio

Het museum Alberto Sampaio werd in 1928 opgericht om de collecties van de opgeheven collegiale kerk van Nossa Senhora da Oliveira en van andere kerken en kloosters uit de streek van Guimarães die toen in handen van de overheid terecht gekomen waren, in onder te brengen. Het is gelegen in het hart van het historische centrum, op de preciese plek waar, in de tiende eeuw, gravin Mumadona een klooster stichtte en waarrond de vestigingsplaats Guimarães zich ontwikkelde. De ruimtes waar het museum zich nu bevindt, behoorden toe aan de collegiale kerk en hebben een historische en artistieke waarde: het claustrum en de middeleeuwse zalen erom heen, het vroegere priorshuis en Casa do Cabido. Het museum heeft belangrijke beeldhouwverzamelingen (zowel architecturale beelden als figuren en beelden van graftomben) uit de middeleeuwse en renaissancistische periodes, gaande tot de achttiende eeuw. De verzameling goudsmeedkunst behoort tot de beste van het land. Opvallend zijn daarbij de romaanse beker van D. Sancho I, de afbeelding van de heilige Maria van Guimarães (dertiende eeuw), de processiekruisen en het schitterende gotische retabel van verguld zilver dat het kersttafereel uitbeeldt, van het einde van de veertiende eeuw. Eveneens opvallend zijn: het harnas dat koning D. João I in de slag van Aljubarrota droeg; het fresco uit de zestiende eeuw dat de onthoofding van Johannes de Doper voorstelt; de verzameling schilderijen uit de zestiende tot achttiende eeuw; het maniëristisch en barok houtsnijwerk; de geborduurde priestergewaden; de tegels en het aardewerk.

Rua Alfredo Guimarães
4810-251 Guimarães
tel.: +351 253 412 465 / fax: +351 253 517 814
masampaio@ipmuseus.pt
Openingsuren:
10u00 - 18u00
Augustus: 10u00 - 24u00
Gesloten op maandag en feestdagen
Toegang gratis op zondagochtend

14 Huis in Rua Nova

Sinds lang bekend als een karakteristiek gebouw van de stad Guimarães, verkeerde dit kleine huis in de Rua Nova in een verregaande staat van verval.
Om deze en gene reden besloot het gemeentebestuur het gebouw aan te kopen en het te renoveren. Daarbij had men enerzijds een exemplarische interventie met pedagogisch karakter op het oog en anderzijds een aansporing voor de renovatie van het historische centrum van de stad.
Het huis heeft drie verdiepingen en een tuintje. Het ligt in een straat evenwijdig aan de stadswal en dateert uit de middeleeuwen. In de zeventiende eeuw is het bijna geheel opnieuw gebouwd en het interieur is gedeeltelijk vernieuwd in de negentiende eeuw.
Het gehanteerde criterium bij de renovatiewerken was het verstevigen van de structuur, het behoud van de inrichting binnenshuis (inclusief de veranderingen uit de negentiende eeuw), het plaatsen van wastafels. Achteraf werd een nieuwe gevel in de geest van het bestaande gebouw aangebouwd.
Daarvoor werd een beroep op plaatselijke werkkrachten gedaan evenals traditionele materialen en technieken, dit niet alleen om eenheid in de constructie maar ook om een formele en atmosferische eenheid te bekomen.

17

15

16

15 Huis Lobo Machado

Voorgevel in rocaillestijl, overvloedig versierd met krachtige en dynamische motieven. Het is mooi reliëfwerk in het typische graniet uit de streek, dat een prachtig contrast vormt met de wit gekalkte muren. Het huis werd in de tweede helft van de achttiende eeuw gebouwd en ligt in één van de belangrijkste straten van de stad die vroeger de naam Rua Sapateira droeg. Tegenwoordig is daar de "Associação Comercial e Industrial" (Vereniging voor handel en nijverheid) van Guimarães gevestigd.

16 Kerk van de Misericórdia

In renaissancestijk gebouwd op het einde van de zestiende eeuw door Gonçalo Lopes en João Lopes de Amorim, architecten uit Guimarães. De kerk heeft een monumentaal hoofdretabel uit het einde van de achttiende eeuw, van een grote sculpturale kracht, met schilderwerk dat marmer imiteert. De orgelkast is naar een ontwerp van Frei José António Vilaça en vervaardigd door houtsnijwerkers uit de streek.

Openingsuren:
maandag tot vrijdag
09u00 - 11u30 / 14u00 - 18u00
zaterdag en zondag
09u00 - 11u30
Vrije toegang

17 Touralplein

Tegenwoordig wordt dit plein als het hart van de stad beschouwd. In de zeventiende eeuw lag dit plein buiten de stadsmuren, vlakbij de belangrijkste toegangspoort tot de stad, waar de veemarkt en andere markten gehouden warden.
In 1791 heeft de gemeente het terrein vlakbij de stadsmuur vrij gemaakt om er gebouwen neer te zetten. Later werden die gebouwen opgetrokken volgens een plan dat wellicht uit Lissabon kwam. Zo begint de langzame gedaanteverwisseling van Toural. In de tweede helft van de eeuw wordt de "Jardim Público" (Openbare tuin), omheind door ijzeren hekken, aangelegd en in 1878 voor het publiek geopend. Met de vestiging van de republiek verhuist de openbare tuin naar een andere plek. In het midden van Toural , nu omgevormd, wordt het standbeeld van D. Afonso Henriques geplaatst.
Enkele jaren later wordt het standbeeld naar het park rond het kasteel overgeheveld en door een schitterende fontein vervangen.

18 Kerk van S. Pedro

De opdracht tot de bouw werd in 1737 gegeven en met grote eenvoud en zonder enige architectonische spitsvondigheid uitgevoerd. De kerk stond vlakbij de huizen van de broederschap van S. Pedro. In November 1880 gaf de Junta Magna van deze broederschap de toestemming de werken ter beëindiging van de kerk aan te vangen zodra het plan door de vereniging van de architecten in Lissabon goedgekeurd werd.
De werken begonnen in 1881 met de afbraak van de huizen van de broederschap van S. Pedro. Die huizen stonden vlak voor de kerk en moesten wijken om de de voorgevel van de basiliek af te werken. Die werken werden begin twintigste eeuw beëindigd maar de kerk is nog niet helemaal opgebouwd.

Openingsuren:
maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag 08u00 - 12u00 / 14u00 - 17u30/ 08u00 - 12u00
woensdag, zaterdag en zondag
Vrije toegang

20

19

19 Archeologisch museum Martins Sarmento

De vereniging Martins Sarmento is een culturele vereniging, die in 1881 is opgericht. Het archeologisch museum "Martins Sarmento" maakt deel uit van het waardevolle en gevarieerde patrimonium van deze vereniging. Het museum is een referentie op het gebied van de cultuur van de "castro" (versterkte nederzettingen) in Portugal en ook één van de belangrijkste musea van het Europese grondgebied waar deze cultuur ingeplant was. Het museum ontstaat in 1885 met de plechtige opening van de tentoonstelling van een collectie waardevolle archeologische voorwerpen. Vanaf 1888 krijgt het museum een degelijke ruimte in een galerij boven het mooie claustrum van S. Domingos (veertiende eeuw).

Rua Paio Galvão - 4814 - 509 Guimarães
tel.: +351 253 415 969
fax: +351 253 415 969
sms@mail.telepac.pt
Openingsuren:
09u30 - 12u00 / 14u00 - 17u00
Gesloten op maandag en feestdagen

20 Kerk van S. Domingos

Tempel met een gotische structuur, gebouwd op het einde van de veertiende eeuw, met een barok portiek (1770) en een hoofdkapel die omstreeks 1774 uitgebreid werd. Het hoofdretabel heeft neoklassieke invloed. Het rocaille orgel is het werk van een houtsnijkunstenaar uit Guimarães. Er is ook een sober koorgestoelte uit de achttiende eeuw, in een overgangsstijl van rocaille naar neoklassiek. In 1851 werd de kerk door koningin D. Maria II aan de Ordem Terceira van S. Domingos afgestaan en later, al in de twintigste eeuw, werd die de parochiale kerk van S. Paio. Vroeger maakte ze deel uit van het klooster van S. Domingos, een oud middeleeuws gebouw dat op het einde van de negentiende eeuw verwoest werd. Het enige overgebleven deel is het prachtige claustrum uit de veertiende eeuw dat nu deel uitmaakt van het archeologisch museum "Martins Sarmento".

Openingsuren:
Maandag tot vrijdag en zondag: 7u00 - 12u00
Zaterdag: 17u00 - 19u00
Vrije toegang

21

Monument van D. João I

21 D. João I straat

De D. João I straat was vroeger één van de drukste straten van Guimarães. Dat was immers de uitvalsweg voor Porto. De straat ziet er nog oud uit door zijn donker en enigszins somber uitzicht, door de oude huizen met balkons met houten balustrades en doordat de straat smal is. Één van de belangrijkste monumenten die je hier kunt bewonderen, is het monument van D. João I, uit de zestiende eeuw. Het prachtige kruis is door een soort renaissance baldakijn overdekt. Het monument is lichtjes verschoven in vergelijking met zijn oorspronkelijke plaats op het einde van de negentiende eeuw vanwege de drukte in de straat. Een ander belangrijk monument is het gebouw van de Ordem Terceira van S. Domingos, uit de negentiende eeuw.
De grondvesten van dit gebouw werden in 1836 gelegd en in 1840 werd het gebouw plechtig geopend. Enkele jaren later, in 1854, werd het een ziekenhuis, Hospital dos Entrevados, van dezelfde Ordem Terceira.

22

22 Kerk en klooster van de Domínicanessen

Weliswaar in de eerste helft van de zeventiende eeuw gesticht door Frei Sebastião, prior van het klooster van S. Domingos van Viana do Castelo, is het aan de achttiende eeuw en aan de priorin Catarina das Chagas dat we het actuele stenen kunstwerk te danken hebben. De kerk bezit een mooie collectie retabels en lambrekijns in barok verguld houtsnijwerk. Het rocaille orgel is door een plaatselijke kunstenaar uitgevoerd. Boven de doopvont is een prachtige afbeelding van Christus, wellicht uit de zestiende eeuw.

Openingsuren van de kerk:
Zondag
08u30 - 12u30
Vrije toegang

23

23

23 Kerk van S. Francisco

Kerk van gotische oorsprong, die in de loop der jaren grondige veranderingen ondergaan heeft. Vooral in de achttiende eeuw werd ze zo omgevormd dat alleen nog het portiek en de voorgevel overbleven. In de hoofdkapel is er het merkwaardigste joanijnse retabel van Guimarães evenals mooie retabels van verguld houtsnijwerk en lambrekijns in rocaillestijl. Ze sluiten prachtig aan bij de tegelpanelen uit het begin van de achttiende eeuw die voorvallen uit het leven van de H. Antonius uitbeelden. In de sacristie is het plafond in panelen verdeeld en beschilderd. Het claustrum met twee verdiepingen is van de hand van de architect uit Guimarães Gonçalo Lopes (eind zestiende eeuw). Er is een gotische kapittelzaal (veertiende eeuw), vroeger met fresco's beschilderd, en een centrale fontein uit de achttiende eeuw.

Openingsuren:
dinsdag tot zaterdag 09u30 - 12u00 / 15u00 - 17u00
zondag 09u30 - 13u00
Op maandag gesloten. Vrije toegang

24

28

24 Kerk van N. Sra. da Consolação e Santos Passos

Werk van de architect André Soares dat in de achttiende eeuw begonnen is.
Het is afgewerkt door twee torens die er halverwege de negentiende eeuw aan toegevoegd zijn door een architect uit Porto. Uit die periode dateren eveneens de trappen en de balustrade. Het retabel in de hoofdkapel heeft een classicistische inspiratie van het einde van de achttiende eeuw en is beschilderd met een marmerimitatie.

Openingsuren:
maandag tot zaterdag
07u30 - 12u00 / 15u00 - 17u00
zondag
07u30 - 12u00
Vrije toegang

28 Paleis en Cultureel Centrum Vila Flor

Het paleis is halverwege de zeventiende eeuw in opdracht van de familie Carvalho gebouwd. Het is versierd met granieten standbeelden van de eerste koningen van Portugal. De voorgevel kijkt uit op een prachtige tuin in drie niveaus waar een barokke fontein in staat.
Hier kwam koningin D. Maria II in 1852 bij haar bezoek aan Guimarães en later, in 1884, vond hier ook de Expositie van handel en nijverheid van het district Guimarães plaats.
Het paleis is in 2005 gerestaureerd en er werd ook een cultureel centrum met dezelfde naam gebouwd. Tegenwoordig zijn er in het paleis verscheidene zalen met tijdelijke tentoonstellingen en het cultureel centrum heeft twee auditoria voor voorstellingen en congressen, een café concert en een restaurant.

De tuinen: kunnen gratis bezocht worden
Paleis en cultureel centrum:
tel.: +351 253 424 700
fax: +351 253 420 710
www.ccvf.pt

29

29 Klooster van Santa Marinha da Costa (Pousada)

In dit klooster vinden we oude sporen van een preromaanse tempel. Toch zou, volgens de overlevering, het klooster in 1154 door koningin D. Mafalda, de vrouw van D. Afonso Henriques, gesticht zijn. Ze zou het de reguliere kanunniken van Santo Agostinho geschonken hebben. In 1528 werd deze religieuze orde door de monniken van S. Jerónimo vervangen. Vóór de kerk zijn er trappen uit de tweede helft van de achttiende eeuw. Bovenaan de trappen komen we bij de kerk met een rococo voorgevel. Binnenin is er een merkwaardige verzameling religieuze beelden. Het granieten gewelf van de hoofdkapel is in renaissance stijl opgetrokken. Het plan van de orgelkast, de balustrade en het koororatorium in rococostijl, verguld en beschilderd met een imitatie van marmer, wordt aan Frei José de Santo António Vilaça toegeschreven. Het gestoelte van de hoofdkapel, het mooie neoclassicistische houtsnijwerk van halverwege de negentiende eeuw wordt toegeschreven aan de Italiaan Luis Chiari. Het koorgestoelte uit het einde van de achttiende eeuw is door de architect Carlos Cruz Amarante getekend. Dit gebouw heeft tegels met tapijtmotief en tegels die een verhaal uitbeelden; deze tegels maken de roem uit van het terras. Het kloostergedeelte dat bij een brand in 1951 erg beschadigd is, heft een restauratie ondergaan en is nu een pousada.

Gratis geleide bezoeken aan de pousada en de tuinen op zaterdagochtend (om 11u00) na afspraak.
tel.: +351 253 511 249
fax: +351 253 514 459
e-mail: recepcao.stamarinha@pousadas.pt
www.pousadas.pt

30

31

30 Penha

De Penhaberg biedt de bezoeker een groot aanbod van ruimtes en diensten. Naast het heiligdom is er een ruime infrastructuur met onder meer een camping en een pension, een terrein voor minigolf, een gymcircuit, een centrum voor paardensport, wandelwegen met picknickplekken, restaurants, bars en cafetaria's.
Je kunt ook op verkenning gaan in de talloze grotten en van de prachtige landschappen genieten vanop de miradores.

Feesten
Jaarlijkse bedevaart naar Penha:
2º zondag van september

31 Kabelspoor van Guimarães

Het kabelspoor is 1,7 km lang en gaat 400 m de hoogte in. Het biedt je een onvergetelijke reis tussen de stad en de Penhaberg die gemiddeld 10 minuten duurt

Het kabelspoor werkt het hele jaar door.
Informatie en reservering:
tel.: +351 253 515 085
fax: +351 253 515 085
email: geral@turipenha.pt
www.turipenha.pt

32 S. Torcato

Op 5 km van Guimarães, op de linkeroever van de rivier Selho, ligt S. Torcato, een hoofdzakelijk ruraal gemeente. Op de oever van die rivier vinden we meerdere eeuwenoude molens waarvan sommigen nog werken.
Op het einde van de negentiende eeuw is men begonnen met de bouw van het heiligdom van S. Torcato: een granieten gebouw met gotische, romaanse en classicistische inspiratie.
Binnen in de kerk is het intacte stoffelijk overschot van S. Torcato, één van de eerste evangeliepredikers op het Iberische schiereiland in de achtste eeuw.
De kerk is nog in opbouw. Nu wordt de laatste hand aan het heiligdom gelegd door steenhouwers die een opleiding gekregen hebben in de steenhouwersschool van de broederschap van S. Torcato. Vlakbij het klooster ligt het museum, Museu da Vila de S. Torcato, met een grote verscheidenheid aan stukken die te maken hebben met de streek, de devotie tot de heilige en het klooster.

De kloosterkerk van S. Torcato – dat als nationaal monument beschermd is – is een bouwwerk van Visigotische oorsprong. In de twaalfde eeuw heeft het veranderingen ondergaan en later, in de loop van de negentiende eeuw werd het uitgebreid. Er zijn nog enkele sporen van het oude romaanse gebouw.

S. Torcato is bekend om zijn vele feesten en zijn folklore. Sinds 1852 wordt de eerste zondag van juli één van de grootste en drukst bezochte religieuze volksfeesten van de streek gehouden: de Romaria Grande de S. Torcato

Feesten
"Festa dos 27" – 27 februari
"Festas do Linho" (Linnenfeest) – 1º zaterdag van juli
"Romaria Grande" – 1º zondag van juli

33 Campo da Ataca

Generaties lang al wordt verteld dat het in S.Torcato was dat op 24 juni 1128 de slag van S. Mamede begon. Bij die slag veroverde D. Afonso Henriques het graafschap Portucalense en zette hij het politieke proces in van de onafhankelijkheid van Portugal doordat hij erin slaagde de Gallicische hegemonie ongedaan te maken.
Het is veelzeggend dat deze plek de naam "Campo de Ataca", het terrein van de aanval, draagt: een zeer suggestieve krijgsnaam.
In 1996 werd de actuele artistieke monumentale installatie als aandenken aan dit feit geplaatst.

Heel het jaar toegankelijk
Toegang via de autoweg 207-4 Guimarães – S.Torcato (bij km 3 richting Aldão

35

34

34 Caldas das Taipas

De gemeente Caldas das Taipas is sinds jaar en dag een druk en levendig doorgangsoord. Het is ook een aangewezen plek voor een oponthoud want het heeft meerdere aantrekkingspolen, onder andere een oud kuuroord.
Het therapeutisch gebruik van dit water dateert al van het Romeinse Rijk.
Het bewijs hiervan vinden we in een grote granietblok vlakbij de hoofdkerk van de gemeente. Deze "steen of altaar van Trajanus" heeft een uitvoerig opschrift in het Latijn. Naast een opdracht aan de Romeinse keizer Trajanus Augustus is er sprake van de vraag naar en het gebruik van het geneeskrachtige water.
Op geringe afstand van het centrum van de gemeente zijn er de archeologische sites Castro de Sabroso en Citânia de Briteiros. Vooral deze laatste is één van de belangrijkste voorbeelden van de "castro" cultuur, de cultuur van de versterkte vestigingsplaatsen, in ons land. Het is tegelijk een enig bewijs van het bestaan van preromaanse nederzettingen in deze streek.
Verder kan de bezoeker volop genieten van het boomrijke park bij de rivier. Het park heeft verscheidene sport- en vrijetijdsvoorzieningen zoals tennisvelden, zwembaden, een sportcircuit, een camping en een strand bij de rivier.
In de gemeente is er ook industrie, met name van snijgerei. Deze industrie is tegelijk één van de opvallendste uithangborden van de gemeente en een belangrijke ontwikkelingsfactor.

Feesten:
"Festa de S. Pedro" (Feest van S. Pedro) – 29 juni
Wekelijkse marktdag: Maanda

35 Kuuroord van Caldas das Taipas

Dit kuuroord was reeds ten tijde van de Romeinen in gebruik. Zij hebben er badplaatsen gebouwd. Halverwege de vorige eeuw werden aanpassingswerken uitgevoerd. Daarbij werd bijna alles wat nog van het oude kuuroord, bekend als "de oude baden" restte, verwoest.
De huidige badinrichtingen bevinden zich te midden van een dichtbegroeid park, aan de rechteroever van de rivier Ave. Uit de zwavelbronnen borrelt het medicinale water op tegen een temperatuur van 32 graden Celsius.
Het kuuroord heeft moderne badinstallaties, een overdekt zwembad met thermaal water, een gymzaal, sauna en solarium.

Thermaal seizoen: 1 April- 20 December

Therapeutische aanwijzingen in verband met het thermaal water:
Huidaandoeningen, reuma, artritis, ingewands-en maagaandoeningen
Eigenschappen van het water:
Hypothermisch, hyposalinisch, hoog gehalte aan bicarbonaat en soda, zwavel- en salicylhoudend

Informaties:
Taipas Turitermas
Largo das Termas, 79
4805-079 Caldas das Taipas
tel.: +351 253 577 898
fax: +351 253 577 890
www.taipasturitermas.pt

36 Citânia de Briteiros (versterkte preromeinse nederzetting van Briteiros)

De archeologische ruïnes van Briteiros zijn een buitengewoon bewijs van het bestaan van een belangrijke primitieve nederzetting van preromeinse oorsprong. Ze zijn een typisch voorbeeld van de "castros" (versterkte nederzettingen) in het noordwesten van Portugal. Ze hebben duidelijke kenmerken van die "castro" cultuur ondanks de sterke Romeinse invloed van het begin van de christelijke periode.
Martins Sarmento, bekend etnoloog en archeoloog, in 1833 in Guimarães geboren, heeft wetenschappelijk onderzoek naar deze ruïnes gedaan en een beslissende bijdrage geleverd voor de bekendmaking, de studie en het behoud ervan.
De vele bouwwerken zijn verschillend van aard, her en der verspreid, maar toch al volgens een in de kiem aanwezige stedelijke ordening. Ze bevatten indrukwekkende en objectieve sporen voor de kennis van de bewoners uit het verre verleden, die hoog in de bergen leefden. Desondanks hadden ze toch al enige bescherming door verscheidene vestingswallen waarvan we nu nog grote delen kunnen bewonderen.
De archeologische vondsten uit deze ruïnes zijn in Guimarães tentoongesteld, in het archeologisch museum van de vereniging "Martins Sarmento".

Ligging:
Deelgemeente S.Salvador de Briteiros
Openingsuren:
9u00 - 18u00
Elke dag open
email: sms@mail.telepac.pt

37

37 Museu da Cultura Castreja (versterkte nederzettingen)

Het museum is ondergebracht in Solar da Ponte, eigendom van de vereniging Martins Sarmento . Het gebouw dateert uit de achttiende, negentiende eeuw en was de woning van de welgestelde familie Martins Sarmento. Aan deze eigendom grensde nog een uitgebreid terrein, ook in eigendom, dat nu het park van het museum is. Francisco Martins Sarmento heeft zijn intelligentie aangewend om zijn grenzeloze nieuwsgierigheid te bevredigen en werd een erkend onderzoeker van Europees niveau. Het museum is de eerste ruimte gewijd aan de autochtone cultuur van de versterkte nederzettingen, de culturele bakermat van dit Atlantisch gedeelte van het Iberische schiereiland. Bovendien is het ook een terechte hulde aan de grote geest die deze cultuur van onder de eeuwenoude moorse dekmantel tevoorschijn gehaald heeft.

Ligging: Deelgemeente S. Salvador de Briteiros
Openingsuren: 9u00 — 18u00
e-mail: sms@mail.telepac.pt
Elke dag open
Gesloten op 25 dec, 1 jan en Paaszondag

Nuttige informatie

S.O.S.
tel.: 112

Ziekenhuis
tel.: 253 540 330

Brandweer
tel.: 253 515 444

Gemeentebestuur
tel.: 253 421 200

Gemeentelijke politie
tel.: 253 421 222

P.S.P. (verkeerspolitie)
tel.: 253 513 334

G.N.R. (rijkswacht)
tel.: 253 422 575

Station
tel.: 808 208 208

Taxi
tel.: 253 522 522 / 253 515 515

Handelszaken
Van maandag tot vrijdag:
9u00 — 13u00
15u00 — 19u00
Zaterdag:
9u00 — 13u00

Banken
Van maandag tot vrijdag:
8u30 — 15u00

Postkantoor
Van maandag tot vrijdag:
8u30 — 18u30
Zaterdag:
8u30 — 13u00

Apotheek
24 uur

Wekelijkse marktdag
Vrijdag

Antiek- en rommelmarkt
1… zaterdag van de maand (s ochtends)

Feesten

Gualterianas
1… weekeinde van augustus

Nicolinas
29 november tot 7 december

Nossa Senhora da Concei o
8 December

Santa Luzia
13 December

Platteland Toerism

Quinta de Cima de Eiriz
tel: 253 541 750 / fax: 253 420 559
www.quintadecimadeeriz.com

Quinta das Corujeiras
tel.: 253 541 135 / 965 567 425
fax: 253 541 135
email: quintadecorugeiras@sapo.pt

Quinta da Moreira de Baixo
tel.: 919 949 411
www.casadamoreira.com

Logies met ontbijt

Casa dos Pombais
tel.: 253 412 917
email: casadospombais@clix.pt

Casa de Sezim
tel.: 253 523 000 / fax: 253 523 196
www.sezim.pt

Pa o de S. Cipriano
tel.: 253 565 337
www.pacoscipriano.com

Hotels

Pousada de Santa Marinha (Hist rica)
tel.: 253 511 249
fax: 253 514 459
www.pousadas.pt

Pousada Nossa Sra. da Oliveira (Charme)
tel.: 253 514 157
fax: 253 514 204
www.pousadas.pt

Hotel de Guimar es ****
tel.: 253 424 800
fax: 253 424 899
www.hotel-guimaraes.com

Hotel Residencial Toural ****
tel.: 253 517 184
fax: 253 517 149
www.hoteltoural.com

Hotel Residencial Villa Guimar es ****
tel.: 253 421 440
fax: 253 421 441
www.villa-hotel.net

Hotel da Falperra ****
tel.: 253 240 700
fax: 253 240 740
www.hotelfalperra.com

Hotel Residencial Fundador ***
tel.: 253 422 640
fax: 253 422 649
www.hotelfundador.com

Hotel das Taipas ***
tel.: 253 479 980
fax: 253 479 986
www.hoteldastaipas.com

Hotel Ibis Guimar es **
tel.: 253 424 900
fax: 253 424 901
www.ibishotel.com

Albergaria Residencial Palmeiras
tel.: 253 410 324
fax: 253 417 261
www.albergariapalmeiras.com

Pens o Residencial S. Mamede (2».)
tel.: 253 513 092
fax: 253 513 863
www.residencial-smamede.com

Pens o Residencial das Trinas (2».)
tel.: 253 517 358
fax: 253 517 362
www.residencialtrinas.com

Pens o Residencial Vila Marita (2».)
tel.: 253 556 997
fax: 253 556 996

Pens o Residencial Mestre D Avis (3».)
tel.: 253 422 770
fax: 253 422 771
www.residencialmestredavis.com

Pens o Residencial do Pa o (3».)
tel.: 253 556 964
fax: 253 556 964

Resid ncia D. Jo o IV
tel.: 253 514 512
fax: 253 514 485
www.residenciadomjoaoiv.com

Jeugd Herberg
tel.: 253 421 380
fax: 253 421 381
www.pousadasjuventude.pt

Campings

Parque de Campismo da Penha
Monte da Penha, 4800 Guimar es
tel.: 253 515 912 / fax: 253 515 912
www.turipenha.pt / aberto de 1/05 a 15/09

Parque de Campismo das Caldas das Taipas
4800 Caldas das Taipas
tel.: 253 576 274 / fax: 253 577 890
www.taipasturitermas.pt
aberto de 1/06 a 15/09

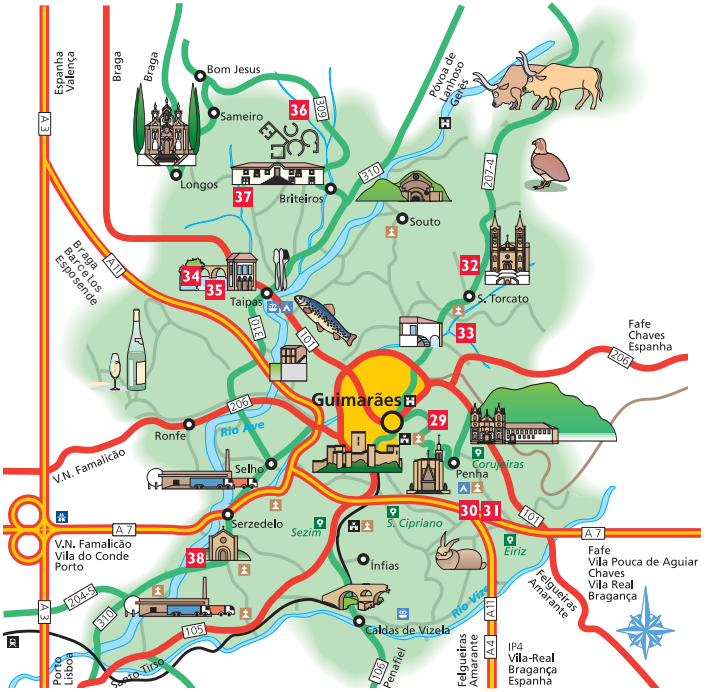

legende

1. Kasteel van Guimar es
2. Kapel van S. Miguel
3. Paleis van de hertogen van Bragan a
4. Kerk van S. D maso
5. Kapel van de kruiswegstaties van Christ
6. Chafariz do Carmo (fontein)
7. Santa Mariastraat
8. Klooster van S. Clara
9. Santiagoplein
10. Kerk van Nossa Senhora da Oliveira
11. Monument van Salado
12. Antigos Pa os do Concelho (Voormalig gemeentehuis)
13. Museum Alberto Sampaio
14. Huis in Rua Nova
15. Huis Lobo Machado
16. Kerk van de Miseric rdi
17. Touralplein
18. Kerk van S. Pedro
19. Archeologisch museum Martins Sarmento
20. Kerk van S. Domingos
21. D.Jo o I straat
22. Kerk en klooster van de Dom nicanessen
23. Kerk van S. Francisco
24. Kerk van N. Sra. Da Consola o e Santos Passos
25. Gemeentelijke bibliotheek Raul Brand o
26. Kapel van S. Nicolau
27. Gemeentelijk Archief Alfredo Pimenta
28. Paleis en cultureel centrum Vila Flor
29. Klooster van Santa Marinha da Costa (pousada)
30. Penha
31. Kabelspoor van Guimar es
32. S.Torcato
33. Campo da Ataca
34. Caldas das Taipas
35. Kuuroord van Caldas das Taipa
36. Cit nia de Briteiros
37. Museu da Cultura Castreja(versterkte nederzettingen)
38. Igreja de Serzedelo

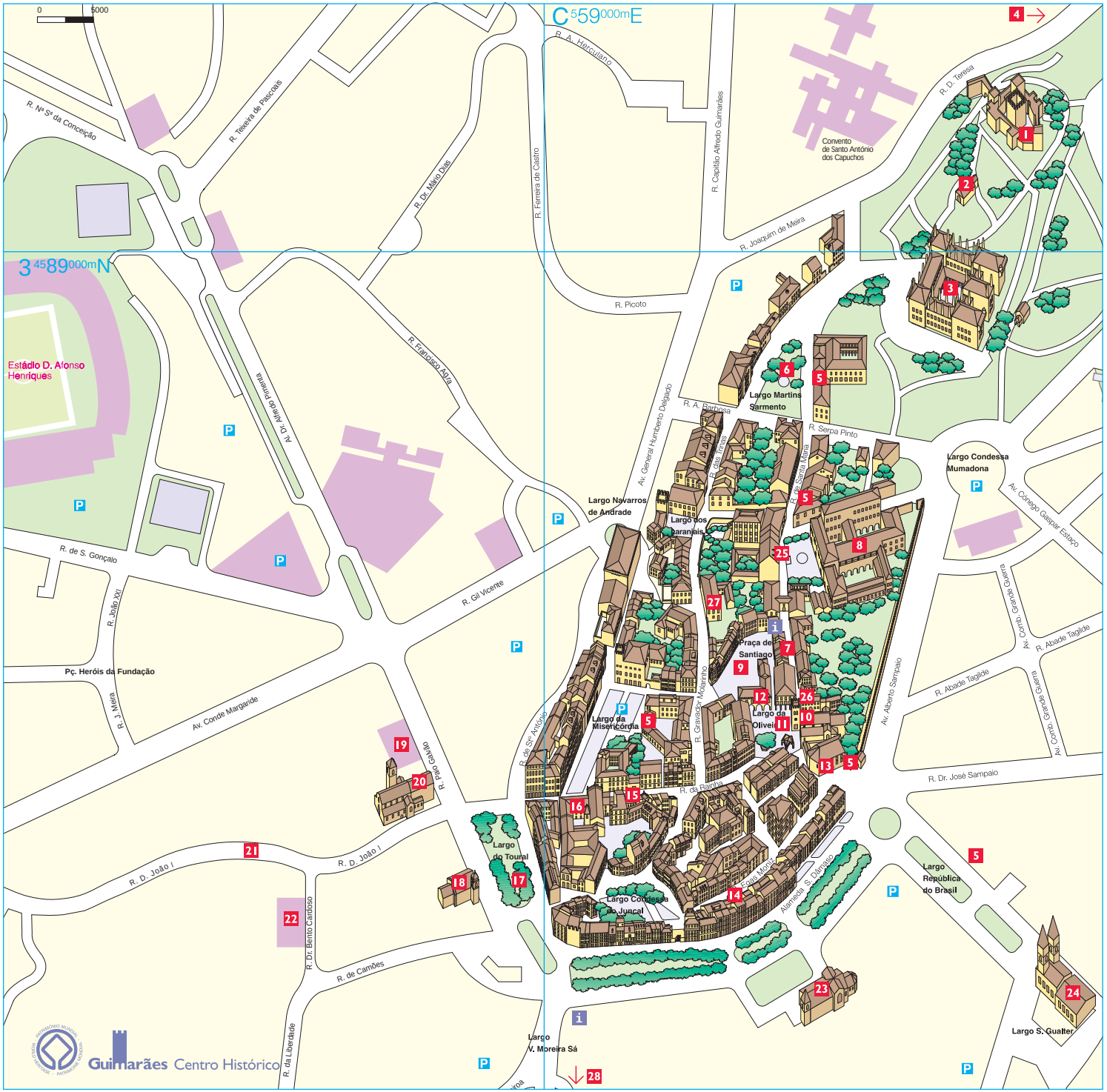

coordenação geral | Hafalda Pizarro **fotografia** | Luís Ferreira Alves, Paulo Pacheco **textos** | Conceição Marques, Isabel Maria Fernandes, Joaquim Santos Simões, Maria José Meirelles, Zona de Turismo de Guimarães **design** | francisco m.providência, designer ldª.

informazioni

Ufficio del Turismo Pr. S. Tiago
4810-300 Guimarães
tel.: + 351 253 518 790

Ufficio del Turismo di Alameda
Alameda de S. Dâmaso, 83
4810-286 Guimarães
tel.: + 351 253 412 450

Câmara Municipal de Guimarães
– Turismo
largo Cónego José Maria Gomes
4800-419 Guimarães
tel.: + 351 253 518 394
fax: + 351 253 515 134

www. guimaraesturismo.com
info@guimaraesturismo.com

Guimarães Turismo

edizione

C. M. Guimarães - Turismo © 2009